

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว SCHOOL ADMINISTRATIVE STRATEGY UNDER THE JURISDICTION OF SAKAEO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

สุกัญญา มะละโยธา^{*1} และ ผศ.ดร.ทวี วาจาสัตย์²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยปทุมธานี

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยปทุมธานี

*ผู้รับผิดชอบบทความ : chatthana863@outlook.com

Sukanya Marayotha^{*1} and Asst.Prof.Dr.Tawee Wachasataya²

¹Student-Doctor of Education Administration, Pathumthani University

²Lecturer-Doctor of Education Administration Program in Educational Administration,
Pathumthani University

*Corresponding author: chatthana863@outlook.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียน 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียน และ 3) ประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว การวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว โดยการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 15 คน ระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วโดยใช้แบบประเมินตรวจสอบ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว จำนวน 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วยกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาวิชาการแห่งการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 2 การบริการจัดการด้านงบประมาณ กลยุทธ์ที่ 3 บริหารจัดการด้านบุคคล

Received : 20 August 2021

Revised : 11 December 2021

Accepted : 14 December 2021

Online publication date : 29 December 2021

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา 2) ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว จำนวน 4 กลยุทธ์ มี 48 องค์ประกอบ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาวิชาการแห่งการเรียนรู้ มี 16 องค์ประกอบ กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ มี 10 องค์ประกอบ กลยุทธ์ด้านบริหารจัดการด้านบุคคล มี 13 องค์ประกอบ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา มี 9 องค์ประกอบ 3) ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วด้านความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this study were to 1) study school administrative strategy under the jurisdiction of Sakaeo primary educational service area office, 2) develop school administrative strategy under the jurisdiction of Sakaeo primary educational service area office and 3) estimate school administrative strategy under the jurisdiction of Sakaeo primary educational service area office. This research had 3 phases that the first phase was studied school administrative strategy under the jurisdiction of Sakaeo Primary Educational Service Area Office by data analysis and interview 15 people. The second phase was developed school administrative strategy under the jurisdiction of Sakaeo primary educational service area office by focus group with 15 experts. The third phase was estimated school administrative strategy under the jurisdiction of Sakaeo primary educational service area office by the assessment of suitability, possibility and usefulness. The statistics used for the data analysis include mean and standard deviation.

The research results revealed that: 1) study school administrative strategy under the jurisdiction of Sakaeo primary educational service area office had 4 strategies that the first strategy was academic development of learning, the second strategy was budget management service, the third strategy was personnel management and the fourth strategy was development of educational management. 2) develop school administrative strategy under the jurisdiction of

Sakaeo primary educational service area office had 4 strategies with 48 components that academic development of learning had 16 components, budget management service had 10 components, personnel management had 13 components and development of educational management had 9 components. 3) estimate school administrative strategy under the jurisdiction of Sakaeo primary educational service area office with suitability, possibility and usefulness were at much level.

Keywords: School Administrative Strategy / Primary Educational Service Area Office

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาและในการจัดการศึกษามี 3 รูปแบบคือ การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (มาตรา 15) ซึ่งการจัดการศึกษาในระบบเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาที่กำหนดให้มีสองระดับคือ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา (มาตรา 16) และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้จัดในสถานศึกษา (มาตรา 18) และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้การบริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (มาตราที่ 39) และสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนสู่มาตรฐาน สร้างความเป็นเลิศ และยกระดับสู่มาตรฐานสากล ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (3) กำหนดให้รัฐต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ

ในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา และยังกระทบโดยอ้อมต่อกลยุทธ์ของการบริหารโรงเรียน ได้แก่ ความท้าทาย หนี้งาน ความไม่เข้าใจ ไม่รู้ทิศทางการดำเนินงาน การเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนโยบายรายวันซึ่งส่งผลให้เกิดความวุ่นวาย ไม่เข้าใจว่าจะให้ปฏิรูปอะไร กลายเป็นความกังวล และสับสน เกิดภาวะต่างคนต่างคิดพิจารณาวิเคราะห์ตีความ หรืออีกกลุ่มรอการสั่งการจากเบื้องบนตลอดเวลา อีกทั้งความเป็นราชการเป็นอุปสรรคต่อการก่อตัวเป็นเอกเทศของกลยุทธ์ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ยังคงปฏิบัติงานในลักษณะรอคำสั่งจากหน่วยเหนือ คอยนโยบายทางราชการมากกว่าที่จะปฏิบัติงานที่เกิดจากกระบวนการคิดของตนเอง ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ขาดภาวะผู้นำที่ชัดเจน ขาดการเป็นผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงจึงไม่อาจปฏิบัติภารกิจในฐานะเป็นหัวหอกของการปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาได้เท่าที่ควร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสให้แก่ ผู้ที่อยู่ในจังหวัดสระแก้วซึ่งเป็นเมืองที่ติดชายแดน ในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว คือ การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เป็นงานที่ท้าทายความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจังหวัดสระแก้วเป็นศูนย์รวมของความหลากหลายเชื้อชาติ และวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากการปรับปรุงภายในโรงเรียนเอง (Self-renewal) หรือเป็นผลจากแผนงานโครงการที่ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง หรือเป็นผลมาจากการปรับตัวใหม่ ๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอกที่แตกต่างไปจากเดิม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เพื่อนำข้อค้นพบกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว
2. เพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว มีวิธีดำเนินงานวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว ดังนี้

1.1 ศึกษาองค์ประกอบ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์จากแนวคิดต่าง ๆ ของนักวิชาการ สร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.2 ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หาค่า IOC แบบสัมภาษณ์ ก่อนนำไปสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

1.3 สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียน ปีการศึกษา 2561 จำนวน 15 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview)

1.4 วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษา ผลการสัมภาษณ์ เพื่อนำไปยกร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

ระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว ดังนี้

2.1 นำผลการสัมภาษณ์มายกร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

2.2 ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ 15 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.3 สรุปผลการสนทนากลุ่มกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว

ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว ดังนี้

3.1 ประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสระแก้ว โดยกลุ่มเป้าหมาย คัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 10 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 10 คน ครู จำนวน 10 คน รวม จำนวน 30 คน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 สร้างแบบประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.82-1.00

3.1.2 นำแบบประเมินให้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว

3.1.3 สรุปผลจากการประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว พบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประกอบด้วย 4 ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาวิชาการแห่งการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารจัดการด้านงบประมาณ กลยุทธ์ที่ 3 บริหารจัดการด้านบุคคล กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว พบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 48 องค์ประกอบ ได้แก่ กลยุทธ์การพัฒนาวิชาการแห่งการเรียนรู้ มี 16 องค์ประกอบ กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านงบประมาณ มี 10 องค์ประกอบ กลยุทธ์บริหารจัดการด้านบุคคล มี 13 องค์ประกอบ กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา มี 9 องค์ประกอบ

ภาพประกอบที่ 1 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา สระแก้ว ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ
มาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว พบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 48 องค์ประกอบ
ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาวิชาการแห่งการเรียนรู้ มี 16 องค์ประกอบ กลยุทธ์ที่ 2 การบริการ
จัดการด้านงบประมาณ มี 10 องค์ประกอบ กลยุทธ์ที่ 3 บริหารจัดการด้านบุคคล มี 13
องค์ประกอบ กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา มี 9 องค์ประกอบ สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ สเตดแมน (Stedman, 1987 : 215) ที่ศึกษาวิจัยถึงความสำเร็จของโรงเรียนและ
สรุปได้ว่า ลักษณะที่แสดงถึงความสำเร็จ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับประสิทธิผลของโรงเรียนคือ 1) การเน้น
ที่ชาติพันธุ์และเชื้อชาติ 2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 3) การร่วมกันวางแผนดูแลนักเรียน
ระหว่างครูและผู้ปกครอง 4) หลักสูตรที่เน้นทางวิชาการ 5) การใช้และพัฒนาครูอย่างมี
ประสิทธิภาพ 6) การดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด 7) ความรับผิดชอบของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน

8) สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย 9) การสอนที่ปราศจากปัญหา อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คาลด์เวลล์และสปริงส์ (Caldwell and Spinks, 1990 : 5) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) เน้นการเรียนการสอน 2) ความสามารถในการรับการตรวจสอบได้ 3) การมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม และ 4) การมีแผนงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารและครู ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า มีความสอดคล้องในองค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาวิชาการแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัย กิตติศักดิ์ เฟื่องสกุล (2558) ได้สรุปไว้ว่า กลยุทธ์การจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน กลยุทธ์ที่ได้มี 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน 2) ปฏิรูประบบบริหารจัดการให้มีคุณภาพ 3) พัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ 4) พัฒนาแผนจัดการความรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และ 5) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิภาคในอาเซียน สอดคล้อง Moxley (2003 : 359-413) ได้ศึกษากระบวนการวางแผนกลยุทธ์ที่นำมาใช้ในโรงเรียนระดับตำบลทางตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์ในโรงเรียนระดับตำบลทางตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกาและถูกนำมาใช้ในโรงเรียน จัดให้มีการวางแผนกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงหรือสูงมาก ซึ่งในการจัดอันดับประสิทธิภาพของการวางแผนกลยุทธ์ของผู้ว่าราชการนั้นมีความสัมพันธ์กับการใช้แหล่งทรัพยากรของตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นคุณค่าที่ได้รับจากกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ และกระบวนการในการเป็นผู้นำทางการศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงส่วนประกอบโดยทั่วไป ได้แก่ วิสัยทัศน์ ภารกิจ การกำหนดเป้าหมาย การตรวจสอบการปฏิบัติงานกลยุทธ์ แผนการปฏิบัติ ความก้าวหน้าในการวัดผล และประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ในเรื่องของกลยุทธ์ที่ 2 การบริหารจัดการด้านงบประมาณ และสอดคล้องกับวันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552 : 254) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกประกอบด้วย 4 ด้านคือ 1. การบริหารสถานศึกษา 2. การบริหารและการสนับสนุน 3. การพัฒนาบุคลากร 4. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ Chen (2004 : 124-140) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ พบว่า ปัจจุบันองค์การที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีการนำการจัดการความรู้มาใช้ในองค์การ คือ มีผู้นำที่มีพฤติกรรมในการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการจัดการความรู้โดยกำหนดไว้เป็นวิสัยทัศน์ขององค์การ และมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ด้วย และสอดคล้องกับ Arpie (2014 : 53-72) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ในองค์กรที่เน้นผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก พบว่า นโยบายการบริหารองค์กรที่มุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้องค์กรเกิดการยอมรับ

ระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ การเปลี่ยนแปลงแนวการบริหารงานนี้ทำให้การปฏิบัติงานเป็นลักษณะของการดำเนินธุรกิจมากขึ้น เน้นลูกค้า และผลการปฏิบัติและผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก ทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนสร้างความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสในการทำงานอีกด้วย สอดคล้องกับงลักษณะ เรือนทอง (2550) ได้แบ่งองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่ามีความสอดคล้องกันในเรื่องกลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการด้านบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Austin and Reynolds (1990 : 167) ที่ศึกษาวิจัยและรายงานว่าการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลจะต้องมีลักษณะที่แสดงถึงความสำเร็จ ดังนี้ 1) การจัดอาคารสถานที่ 2) ภาวะผู้นำ 3) ความมีเสถียรภาพของบุคลากร 4) การจัดระบบของหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน 5) การพัฒนาบุคคล 6) การจัดเวลาเรียนให้มีประโยชน์สูงสุด 7) ความเป็นเลิศทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับ 8) การมีส่วนร่วมและได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง 9) การวางแผนร่วมกัน 10) ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 11) การมีเป้าหมายและความคาดหวังร่วมกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกันในเรื่องของการบริหารวิชาการ การจัดระบบของหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การจัดอาคารสถานที่ การพัฒนาบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัย ธาดา อักษรขึ้น (2556) ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน โสคติศึกษาของประเทศไทยในทศวรรษหน้าประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร 2) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน 3) กลยุทธ์ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา 5) กลยุทธ์การพัฒนาการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน 6) กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านงบประมาณ 7) กลยุทธ์การพัฒนาวิชาการเพื่อการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาและสอดคล้องกับกลยุทธ์งานวิจัยครั้งนี้ คือกลยุทธ์ที่ 4 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน ควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยนี้ คือ กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานโรงเรียนโดยจัดลำดับความสำคัญของแต่ละกลยุทธ์ ให้เหมาะสมกับบริบทจริงในโรงเรียน และ

คำนึงถึงนโยบายทางการศึกษา พร้อมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีการติดตามประเมินผลในการนำไปใช้เป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2. ผู้อำนวยการโรงเรียน ควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยนี้ คือ กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา โดยการประสานสัมพันธ์กับเครือข่าย เพื่อแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวางแผนร่วมกัน ค้นหาวิธีบำรุงรักษา พัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมให้สวยงาม ปลอดภัย พร้อมใช้งาน ติดตาม ดูแลตรวจสอบ และส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย ตามความถนัด สนใจของนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว ต่อไป

บรรณานุกรม

- กิตติศักดิ์ เพ็ญสกุล. (2558). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ธาดา อักษรขึ้น. (2556). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนโสตศึกษาของประเทศไทยในทศวรรษหน้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพัฒนา พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Arpie, B.G. (2011). "Strategic Management in a Performance Based Organization." *Journal of Teacher Education*.

- Austin, G.E.& Reynolds. (1990). **L. Managing for improved school effectiveness**
: An international survey. School Organization.
- Caldwell, B.J. and Spinks, J.M. (1990). **The Self – Managing School:**
Administrative Science Quarterly. London: Taylor and Francis
(Mimeographed)
- Chen, L.Y. (2004). “An Examination of the Relationships Among Leadership
Behaviors, Knowledge Sharing, an Organizations Marketing Effectiveness in
Professional Service Firm that have been Engaged in Strategic Alliances.”
Journal Educational Research.
- Moxley, S.E. (2003). “Strategic Planning Process Used in School Districts in the
Southeastern United States.” **Dissertation Abstracts International.**
- Stedman, Lawrence C. (1987). “**It’s time we change the effective
schools’ formula.**”